

Mai vei Bisopi Dean M. Davies
iKarua ni Daunivakasala ena Matabisopi Vakatuilewa

Na Lawa ni Lolo: E Dua na iTavi ni Nodra Qaravi na Dravudravua kei na Vakaloloma

Ni da vakamura tu na iVakabula sa noda itavi yadua meda qaravi ira na dravudravua kei na vakaloloma.

Kemuni na taciq, au lomana na matabete, kau taleitaka na noqu mai tiko rawa kei kemuni. Au vakavinavinakataka vakalevu ni rawa ni da mai veivuketaka na cakacaka bibi oqo.

Eda bula donuya e dua na gauna vakasakiti. Na cakamana sa yaco ena tabana vakavuniwai, tabana ni vakadidike, kei na tekinolaji sa vakatorocaketaka na ivakatagedegede ni nodra bula e lewe levu sara. Ia, e laurai tale tikoga na ivakadinadina ni nodra bula rarawa ka sotava tu na dredre e so. Me ikuri ni ivalu kei na irogorogo ni ivalu, sa tosocake ga na vakacaca ni veika e dau ravuti keda—wili kina na waluvu, kama, uneune, kei na mate veidewavi—sa tara tiko na nodra bula e milioni na tamata ena veiyasai vuravura.

Era sa kila ka yadrava sara tikoga oqo na iliuliu ni Lotu na ka e baleta na nodra maroroi vakavinaka na luve

Ena gauna kei na vanua e rawa ni caka kina, sa dau vakarautaki na ivurevure eso ni leqa tubukoso me ra vukei kina o ira era vakaleqai.

ni Kalou ena veiyasana kecega. Ena gauna kei na vanua ena rawa kina, sa dau vakarautaki na ivurevure ni Lotu ena gauna ni leqa tubukoso me ra sotavi kina na vakaleqai. Me kena ivakaraitaki, ena vula o Noveba sa oti, e a labata kina na yatu Filipani na Taifuni o Haiyan.

E toka na kaukauwa nei Haiyan ena Ketaqori 5, ka biuta koto mai na rusa kei na rarawa. Era vakarusai eso na siti taucoko; ka yali e levu na bula; e milioni na itikotiko era vakacacani vakaca se rusa saraga; ka sega ni cakacaka na veika ni veiqaravi raraba me vaka na wai, sala ni waica, kei na livaliva.

E a soli na ivurevure ni veivuke ni Lotu ena gauna sara ga e se qai oti kina na vakacaca. Era a soqoni vata ka gole yani na lewenilotu mai na Filipaini mera vukei na vakaleqai ena kena vakau yani vei ira na kakana, wainigunu, isulu, kei na katolalai ni tiko bulabula vei ira na lewenilotu kei ira era sega ni lewenilotu.

E qai vakayagataki na veivalenilotu me vanua ni vakaruru vei ira e udolu na tamata ka sa vakacacani na nodra vale. Ena veidusimaki ni Mataveiliutaki ni iWasewase kei ira na iliuliu ni matabete, ka vuqa vei ira sa yali kece na ka era taukena, qai caka na vakadidike me baleta na itutu ni nodra bula kei na nodra taqomaki vinaka na lewenilotu kece. Sa qai tekivu me navuci nodra vakacokotaki na lewenilotu me rawa ni vakalesui tale na ituvaki ni nodra bula me veiraurau ka bula rawati ira kina.

Sa soli sara ga na ka ni veivuke vei ira na lewenilotu mera tara cake tale na nodra vale. Oqo e sega ni soli wale. E a soli vei ira na lewenilotu na vuli mera kila na ka mera vukei ira ka vakakina o ira na so tale.

E dua na veivakalougatataki e yaco sa ikoya na nodra sa vakatorocaketaka na lewenilotu na kila vakamatai, matai ni wai, kei na so tale na cakacaka ni taravale, era sa rawata sara e so na cakacaka me ra saumi kina ni ra sa tekivu tara cake tale nodra siti kei na veikoro volekata.

Nodra kauwaitaki na vakaloloma kei na dravudravua e dua na ivunau

bibi ni kosipeli ka tikina bibi talega ena yavu ni veivakabulai tawamudu.

Ni bera ni tekivu nona kauta na itukutuku vinaka, e a kaya o Jiova mai vua na Nona parofita: “Ni na sega ni mudu na tamata dravudravua mai na vanua: o koya kau sa vakaroti kemuni kina, ka kaya, Mo ni dedeka sara na ligamuni vua na wekamuni, ki na nomuni tamata wale, kei na nomuni tamata dravudravua, e na nomuni vanua.”¹

Ena noda gauna, sa dua vei ira na va na itavi vakalou ni Lotu me qaravi ira na dravudravua kei na vakaloloma me ra rawata na tamata yadudua kei na veivuvale na bula vakalou.²

Na nodra vukei na dravudravua kei na vakaloloma e baleta na nodra vakabulai vakayago ka vakayalo. Ena wili kina na nodra veiqaravi yadua na lewe ni Lotu ena nodra qaravi ira tiko na dravudravua kei na vakaloloma, vakakina na veivuke raraba mai na welefea ni Lotu, ka na liutaki mai na veivakadonui ni matabete.

E toka ena lomadonu ni ituvatuva ni Turaga me baleta nodra vukei na dravudravua kei na vakaloloma na *lawa ni lolo*. “Sa vakarautaka na Turaga na lawa ni lolo kei na isolisoli ni lolo me ra vakalougatataki kina na Nona tamata ka vakarautaki kina e dua na sala mera qaravi ira era gadreva tu na veivuke.”³

Ni da vakamuria tu na iVakabula sa noda itavi yadua meda na qaravi ira na dravudravua kei na vakaloloma. Na lewe ni Lotu yalodina ena veivanua

kecega era dau veivuke ena nodra dau lolo ena veivula—ni sega na kana kei na gunu wai me 24 na aua—ka qai laki solia ki na Lotu na ilavo, kevaka e lailai, me rauta na isau ni kakana o a sega ni kania.

E dodonu mena dau vakasamataki ena masumasu na vosa nei Aisea ka vakavulici ena veivuvale:

“Sa sega li ni vakaoqo na lolo au sa vinakata? Mo dou sereka nai vesu sa sega ni dodonu ka luvata na ikaukau bibi, ka sereki ira na bobula mera lalaga, ka mo dou musuka kece talega na ivua?”

“Sa vakane se segai, me soli madrai vua sa via kana, ia, ko ira sa rarawa ka luveniyali mo kauta ga kina nomu vale? ni ko sa kunea e dua na luvaiwale, mo vakasulumi koya, ia, mo kakua ni vunitaki iko mai vua na wekamu dina?”⁴

Sa qai vola o Aisea na veivakalougatataki totoka sa yalataka tu na Turaga vei ira era na talairawarawa ki na lawa ni lolo. Ka kaya:

“Ena qai kida mai na nomu rarama me vaka na mataka, ka na tubu vakasauri mai na nomu bula vinaka: ena qai liutaki iko na nomu cakacaka dodonu; ia na iukuuku i Jiova ena qai kemu imurimuri.

“Ko na qai masu ka na rogoci iko ko Jiova, ko na qai tagi ka na kaya mai ko Jiova, Koi au oqo. . . .

“Ia kevaka ko sa daulomasoli vua sa via kana, ka sa vakamamautaka na yalo ikoya sa rarawa, ena qai cadra na nomu rarama ena butobuto kei na nomu bogi loaloa me vaka na sigalevu:

“Ia, ko Jiova ena tuberi iko tikoga, ka na vakamamautaka na yalomu ena dausiga.”⁵

Ena vuku ni ivolanikalou oqo, e kaya kina vakaoqo o Pereistedi Harold B. Lee: “Na veivakalougatataki levu ena [lako mai ena lolo] sa matata sara tu ga ena veitabatamata, ia e ke sa kaya kina vakaoqo na Turaga mai vua na nona parofita na vuna me caka kina na lolo, kei na veivakalougatataki ni lolo. . . . Kevaka mo na vakadikeva . . . na Wase 58 ni ivola i Aisea ko na kunea na vuna meda sauma kina na isolisoli ni lolo, na vuna meda na lolo

kina. Na vuna ni da sa na rawata eda na qai dau masu ka na rogoci keda mai na Turaga. Eda na tagi ka na kaya mai na Turaga, ‘Koi au oqo.’”

Tomana o Peresitedi Lee: “Eda na vinakata li me dua na gauna eda na kaci yani Vua ka na qai sega ni sauma mai o Koya? Eda na tagi ena noda lomabibi, ka na sega ni tiko kei keda ko koya? Au nanuma ni sa kena gauna meda na vakasamataka na veika oqo baleta ni sa kena gauna oqo ka sa tu sara ga e matada, ka da na gadreva sara vakalevu na veivakalougatataki ni Turaga, na gauna e na sovaraka mai kina ko Koya na nona cudru waqawaqa e vuravura.”⁶

Na noda Parofita lomani o Peresitedi Thomas S. Monson, sa wasea na nona ivakadinadina baleta na ivakavuvuli oqo—na ivakadinadina e wasei mai na veika e sotava. E kaya o koya: “Ena sega ni dua na lewe ni Lotu ka sa vukei ira era vakaleqai tu ena vakanananu kina vakarua se veivutunitaka na veika e cakava. Na gugumatua, dau yalo mamaroi, bula rawati koya, kei na veiwasei kei ira na tani e sega ni ka vou vei keda.”⁷

Kemuni na taciq, o ira na lewe ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai era dau caka-veiyalayalati ka ra dau talairawarawa ki na ivunau. Au sega ni rawa ni nanuma e dua na lawa, se dua na ivunau, me, kevaka e muri ena yalodina, ena rawarawa na vakamuria ka vakarautaka na veivakalougatataki cecere cake me vaka na lawa ni lolo. Ni da sa lolo ka solia vakadodonu na kena isolisoli, eda sa solia tiko kina lololo ni Turaga na ka dodonu me isau ni kakana. E sega ni gadrevi kina na sorovaki ilavo me levu cake mai na veika e dau vakayagataki e veigauna. Ena gauna vata ga oqori sa yalataka tu vei keda na veivakalougatataki lelevu, me vaka e sa tukuni oti toka.

Na lawa ni lolo e baleti keda kece na lewe ni Lotu. O ira talega na gone lalai e rawa ni ra vakavulici me ra dau lolo, me tekivu ena dua ga na gauna ni kana, oti sa qai toso yani ki na rua, ni sa rawa ni ra kila ka rawata na kaukauwa vakayago me ra muria kina na lawa ni lolo. Na veiwatini, kei

na lewenilotu yadua, itabagone, kei ira na lalai e dodonu me ra tekivuna na lolo ena masu, vakavinavinakataki na veivakalougatataki sa yaco tiko ena nodra bula ni, vakasaqarai na veivakalougatataki kei na veivaqacotaki ni Turaga ena gauna ni lolo. Na vakataucokotaki ni lawa ni lolo ena yaco ni sa laki soli na isolisoli ni lolo vua na isosomi ni Turaga, na bisopi.

Bisopi, o iko o liutaka na welefea ena tabanalevu. Sa nomu itavi bibi mo vaqarai ira na vakaloloma ka qaravi ira. Ena nodra veivuke na mataveiliutaki ni iSoqosoqo ni Veivukei kei na iliuliu ni kuoramu ni Matabete i Melikiseteki, sa nomu sasaga mo na vukei ira na lewenilotu mera na vukei ira vakataki ira ka bula rawati ira. Ko na vukei ira ena nodra gagadre vakayago kei na gagadre vakayalo na lewenilotu ena kena vakayagataki vakavuku na isolisoli ni lolo me veivuke vakagauna ka me ikuri ni veika e rawa mai vei ira na isema ni matavuvale kei ira na lewe ni itikotiko. Ni ko sa vakayagataka na idola ni matabete ena yalo masumasu, kei na vakatulewa matau ena nodra vukei na dravudravua kei na vakaleqai, ko na qai kila na icakacaka dina ni kena vakayagataki na isolisoli ni lolo e kena inaki me tokona na bula, ka sega na itovo ni bula.

Kemuni na peresitidi ni kuoramu ni Matabete i Eroni, o ni taura tu na idola ka tu vei kemuni na kaukauwa mo ni qarava na veicakacaka vakalotu e taudaku. Ko na cakacaka vata kei bisopi, ka vakavulici ira na lewe ni

kuoramu baleta na nodra itavi ena matabete kei na nodra vaqarai na lewe ni Lotu mera mai cau ena lolo. Ni ko ni vakalevulevuya na nomuni itavi ni matabete na Matabete i Eroni ka vagolesa yani na madigi vei ira kece na lewe ni Lotu, o ni sa vakarautaka tiko kina na veivakalougatataki yalataki ni lolo vei ira era gadreva vakalevu duadua beka. Ko na qai vakadinadinataka ni yalo ni nodra vukei na dravudravua kei na vakaloloma e tiko kina na kaukauwa me vakamalumulumutaka na yalo era kaukauwa tu beka ka na vukei ira talega era sega soti ni dau mai lotu vakawasoma.

E kaya o Peresitidi Monson, “O ira na bisopi era vakaituvatuvataka na nodra kuoramu ni Matabete i Eroni me ra vakaitavi ena kena laki kumuni mai na ilavo ni lolo era na kunea na rawaka vakalevu ena itavi bibi oqo.”⁸

Ni nanuma tiko na Bisopi, ni levu sara na duidui ena kune mai na dua na iwasese kina dua tale kei na dua na vanua mai na dua tale vanua. Ena sega beka ni ganita me caka na tukituki ena veimatanivale yadudua mai vei ira na Matabete i Eroni me vakasoqoni isolisoli ni lolo ena nomuni vanua. Ia, keitou sa vakauqeti kemuni yani mo ni navuca ena yalomasumasu na ivakasala mai vua na parofita ka vakasaqara na gaunisala me rawa kina vei ira na Matabete i Eroni ena nomu tabanalevu mera vakalevulevuya na nodra matabete ena nodra vakaitavi ena vakasoqoni isolisoli ni lolo.

Ena wase 27 ni 3 ni Nifai, e a taroga kina na Turaga sa tucaketale mai na mate, “Ia, na cava na ivalavala sa kilikili kei kemudou?” qai sauma ka kaya, “Mo dou vakataki au.”⁹ Ni da sa taura na yaca i Karisito ka sasagataka me da muri Koya, eda na qai veiuai kei Koya ka yaco me vakataki Koya vakalevu cake. Na noda kauwaitaki ira na dravudravua kei na vakaloloma e salavata kei na nona veiqaravi na iVakabula. E tiko sara ga ena veika kece e a cakava. E dodo yani na ligana me vueti keda kece. E rawarawa na Nona ivua ka mamada na Nona icolacola. Au sureti keda kece me da sasaga meda veiuai kei na iVakabula ena noda kauwaitaki ira na dravudravua kei na vakaloloma, ena noda talairawarawa kina lawa ni lolo, ka solia vakadodonu na kena isolisoli. Au vakadinadinataka ni da sa dinata na kauwaitaki ira na dravudravua kei na vakaloloma sa ivakaraitaki ni matua vakayalo ka na vakalougatataki o koya e solia kei koya e ciqoma. Ena yaca tabu i Jisu Karisito, emeni. ■

IDUSIDUSI

1. Na iVakaruua 15:11.
2. Raica na *iVoladusidusi 2: Veiliutaki ena Lotu* (2010), 2.2.
3. *iVoladusidusi 2*, 6.1.2.
4. Aisea 58:6–7.
5. Aisea 58:8–11.
6. Harold B. Lee, “Listen and Obey” (Welfare Agricultural Meeting, 3 ni Epe. 1971), ilavelave ni kena tabaki, 14, Church History Library, Salt Lake City.
7. Thomas S. Monson, “Are We Prepared?” *Liahona*, Sepi. 2014, 4.
8. Thomas S. Monson, meeting with the Presiding Bishopric, 28 ni Fepe, 2014.
9. 3 Nifai 27:27.